

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/174/2017
Identifikačné číslo spisu: 1109248579
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1109248579.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. Z., bývajúceho v S., zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Peter Peružek, s.r.o., so sídlom v Hlohovci, Podzámska č. 41a, IČO: 47256371, proti žalovanému Krajskému súdu v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Záhradnícka č. 10, IČO: 00215759, o vydanie vecí, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 C 318/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. mája 2017 sp. zn. 6 Co 204/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 3. decembra 2014 č.k. 25 C 318/2009-297 Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovanému bola uložená povinnosť vydať mu veci zo žltého kovu evidované v knihe trestných depozitov vedenej žalovaným (ďalej len „sporné veci“). Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobca bol obvinený zo spáchania viacerých trestných činov a v rámci ich vyšetrovania boli sporné veci zaistené pri domových prehliadkach. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, podľa ktorého žaloba nie je dôvodná, lebo žalobca nepreukázal, že je vlastníkom (držiteľom) týchto vecí. Poznamenal, že dokazovanie fyzickým predložením sporných vecí nevykonal preto, lebo by bolo nadbytočné, nehospodárne a v konečnom dôsledku nepotrebné. Z týchto dôvodov žalobu zamietol; o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. mája 2017 sp. zn. 6 Co 204/2015 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Podľa názoru odvolacieho súdu vykonal súd prvej inštancie dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil v potrebnej miere rozhodujúce skutkové

okolnosti a vec následne správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatoval jeho správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). K odvolacej argumentácii žalobcu uviedol, že pre posúdenie dôvodnosti ním uplatneného nároku a pre zhodnotenie pravdivosti jeho tvrdení týkajúcich sa vlastníctva a držby sporných vecí bolo potrebné vziať do úvahy aj zistenia, ku ktorým sa dospelo v trestnom konaní. Nielen výpovede žalobcu, ale ani výpovede svedkýň M. M. X., A. U. a L. W. však vo vzťahu k sporným veciam nepreukázali vlastníctvo alebo držbu žalobcu. Pokiaľ žalobca dodatočne, osobitným podaním, doplnil odvolanie namietajúc, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že ho súd prvej inštancie nepredvolal na pojednávania, hoci o to žiadal, odvolací súd uviedol, že toto podanie bolo urobené po uplynutí odvolacej lehoty, preto naň nemohlo byť prihliadnuté. Nad rámec tohto konštatovania ale poznamenal, že žalobca v podaní z 22. mája 2014 výslovne uviedol, že žiada, aby súd prvej inštancie konal v jeho neprítomnosti, za účasti jeho právneho zástupcu; žalobca bol pritom 29. mája 2013 a tiež 8. augusta 2014 vypočutý dožiadaným Okresným súdom Trenčín. Odvolací súd so zreteľom na to uzavrel, že predmetná námietka je nedôvodná. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 420 písm. e/ a f/ CSP. Na odôvodnenie argumentácie, podľa ktorej v konaní rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (§ 420 písm. e/ CSP), dovolateľ uviedol, že v danom spore bol žalovaným krajský súd, na ktorom vykonávajú súdnicstvo členovia odvolacieho senátu tohto súdu, ktorí spor prejednali a rozhodli, i keď vzhľadom na ich vzťah k žalovanému boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania. Opodstatnenosť tvrdenia, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), vyvodzoval žalobca zo svojho presvedčenia, že súd porušil zásadu rovnosti zbraní, nevykonal všetky ním navrhované dôkazy, konal v jeho neprítomnosti a napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný. Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podané dovolanie je procesne neprípustné. Osobitne poukázal na to, že nezaujatosť členov odvolacieho senátu už bola konštatovaná v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Nc 1/2017. Žiadal neprípustné dovolanie odmietnuť.

5. Žalobca vo svojom stanovisku k dovolaciemu vyjadreniu žalovaného uviedol, že žalovaný nekriticky vychádza z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Nc 1/2017, hoci tu došlo k zjavnjej neústavnosti.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho

súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. e/ CSP a zároveň z § 420 písm. f/ CSP. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy takéto súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania.

10. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

11. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

11.1. Z právnych záverov vyjadrených v tomto uznesení veľkého senátu vychádzali už dovolacie senáty najvyššieho súdu vo viacerých rozhodnutiach (napríklad 1 Cdo 196/2016, 3 Cdo 55/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 140/2016, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 49/2017).

11.2. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) dosiaľ odmietol všetky sťažnosti, ktoré boli podané proti rozhodnutiam vychádzajúcim z právnych záverov vyjadrených v uznesení veľkého senátu (porovnaj napríklad I. ÚS 380/2017, II. ÚS 465/2017, II. ÚS 512/2017, III. ÚS 614/2017). Ústavný súd pri tom konštatoval, že rešpektuje nielen koncepciu opravných prostriedkov, tak ako si ju nastaví najvyšší súd, ak je to v medziach ústavy (II. ÚS 398/08), ale aj výklad a aplikáciu ustanovení civilných procesných kódexov upravujúcich dovolacie dôvody tak, ako si ich nastaví najvyšší súd (II. ÚS 436/2017, II. ÚS 465/2017, II. ÚS 513/2017). Opakovane už tiež uviedol, že posúdenie splnenia podmienok, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (I. ÚS 604/2014, II. ÚS 109/02, III. ÚS 331/06) a že otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti, ktorej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02).

12. Vec prejednávajúci trojčlenný senát najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobcu len podľa ustanovenia § 420 písm. e/ CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jeho dovolania z hľadiska ustanovenia § 420 písm. f/ CSP).

13. Žalobca namieta existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. e/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Podľa názoru žalobcu v danom prípade konali a spor na odvolacom súde rozhodli zaujatí sudcovia. Žalobca je presvedčený, že nezaujatými nemôžu byť títo sudcovia (z dôvodu vzťahu k žalovanej strane) preto, lebo vykonávajú súdnictvo na žalovanom súde.

14. Aj za účinnosti CSP je naďalej aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale (až) zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015). Aj po 1. júli 2016 je tiež aktuálny názor, podľa ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval

(viď R 59/1997).

15. Argumentácia žalobcu, že JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Branislav Král a JUDr. Zuzana Kučerová, členovia odvolacieho senátu, ktorí v danom prípade prejednali a rozhodli spor, sú zaujatí z dôvodu ich vzťahu k žalovanému, už bola predmetom posudzovania zo strany najvyššieho súdu na základe žalobcom vznesenej námietky zaujatosti menovaných sudcov (č.l. 345 spisu). Najvyšší súd, posudzujúc jeho námietku ako súd nadriadený, v uznesení z 2. februára 2017 sp. zn. 3 Nc 1/2017 dospel k záveru, podľa ktorého „skutočnosť, že určitý účastník konania z dôvodov, ktoré považuje za závažné, podal žalobu proti súdu, na ktorom sudca vykonáva súdnicstvo, sama osebe nezakladá dôvod na pochybnosti o nezaujatosti tohto sudcu. Je potrebné dôsledne rozlišovať medzi súdom (proti ktorému návrh smeruje) a sudcom (ktorý na tomto súde vykonáva súdnicstvo) a mať pri tom na zreteli, že ich vzájomný vzťah nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu; za štát v týchto vzťahoch nekoná súd, na ktorom sudca vykonáva súdnicstvo, ale ústredný orgán štátnej správy súdov - viď § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Treba dodať, že v zmysle § 2 ods. 2 tohto zákona sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom“. Najvyšší súd potom uzavrel, že „obsah spisu (ani sama podstata vznesenej námietky) nedáva v danom prípade žiadny dôvod pre spochybnenie pravdivosti vyjadrenia žalobcom namietaných zákonných sudcov“ (t.j. o tom, že nemajú vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom).

16. Právne závery, ktoré už skôr zaujal najvyšší súd ako súd nadriadený v uznesení z 2. februára 2017 sp. zn. 3 Nc 1/2017, zastáva v danom prípade aj ako súd dovolací. Dodáva, že tieto právne závery zodpovedajú ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (porovnaj 3 Nc 14/2010, 1 Nc 44/2013, 2 Nc 3/2015, 7 Nc 63/2011) a že ústavný súd uznesením z 15. júna 2017 sp. zn. II. ÚS 358/2017 odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť žalobcu, ktorou namietol neústavnosť tohto uznesenia najvyššieho (nadriadeného) súdu.

17. V preskúvanom prípade dovolací súd, postupujúc v súlade s ustálenou praxou najvyššieho súdu, dospel k záveru, že okolnosti namietané žalobcom nezakladali dôvod vylučujúci sudcov odvolacieho senátu z prejednávania a rozhodovania daného sporu. Tvrdenie žalobcu obsiahnuté v dovolaní je teda neopodstatnené.

18. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. e/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.